ANG
Bayan

Ang Bayan

Pebrero 21, 2026 (Waray)

Central Committee, Communist Party of the Philippines

2026-02-21

Marcos hadto, Marcos yana

Ang Bayan Editoryal | February 21, 2026

Kaangayan nga hinumduman han katawhan Pilipino an ika-40 nga anibersaryo han Pag-aalsa nga Edsa, an upat kaadlaw nga makasaysayan nga pag-aalsa nga nagserbe nga urhi nga hampak han 14-katuig nga pakigbisog han katawhan Pilipino nga naghuman ha korap ngan pasista nga diktadura ni Ferdinand Marcos Sr.

Agud pahilawigon an paglingkod niya ha Malacañang, igin-imponer ni Marcos Sr an balaud militar hadton 1972 ngan gin-gamit an militar ngan pulis agud magsabrag han pasista nga ngirhat. Ginpiringan, ginbusalan ngan ginpuypoy an bug-os nga nasud, samtang naghakin han karikuhan ngan nagpatakas ha poder an mga Marcos.

Diri mamenos ha $10 kabilyon (o haros ₱600 kabilyon) an ginhakin han mga Marcos ngan igindeposito ha mga bangko ha iba nga nasud, o iginpamalit han mga mansyon, katunaan, bilding, dyamante, mga negosyo ngan iba pa nga pananag-iya. Gin-angkon han mga Marcos an negosyo han ira mga karibal, ngan ginpaburan an iya mga kroni ngan mga tangkod nga alipures.

Nabusog an mga Marcos samtang naludlod ha kakurian an katawhan.

Sakob han 14 katuig, waray kapagal ngan waray hunong nga nakigbisog an katawhan Pilipino. Duruyog hira nga nagmartsa ha kakalsadahan agud magprotesta, ngan ginhasog an dalan han armado nga pakig-away ha kabaryuhan. Armado ngan diri armado, bug-os nga kaisog hira nga nagpursige ngan nagsakripisyo agud tapuson an paghahadi han diktadura. Ha butaray nga panlibo ni Marcos ha eleksyon nga 1986, binuto an kangalas han bug-os nga katawhan ngan binuhos ha upat kaadlaw nga pag-aalsa.

Mayda ispesyal nga kamahinungdanon an paghandum ha Pag-aalsa nga Edsa yana nga tuig 2026. Hahandumon an pag-aalsa nga nagpabagsak ha hadto pasista nga diktadura nga putos han korapsyon, samtang nagsusulwak an kangalas han katawhan ha bilyun-bilyon kapiso nga iginbursa ha mga maanomaliya nga flood control project. Nagrabunos an mga gios-protesta tikang hadton Septyembre 2025. Padayon nga naglalarab an kangalas han katawhan ha korapsyon, ngan namamangpangan nga utro nga bumuto ha kakalsadahan.

Hahandumon yana nga tuig an Pag-aalsa nga Edsa samtang nagkukusog an panawagan nga papagbatunon tubtub ha igbaw an ngatanan nga dabi ha pangungurakot. Kahuman han upat kadekada, usa na liwat nga Marcos an aada ha sentro yana han kangalas ngan protesta han katawhan Pilipino.

Kahuman han pira kabulan nga pirit nga gintatahuban an pagkakadabi ni Marcos ha korapsyon, ginawas na an mga ebidensya nga nagtutudlok nga hiya mismo, kabakyang an mga upisyal han Malacañang ngan kakunsabo an mga upisyal han Department of Public Works and Highways (DPWH), an utok han hiluagan nga iskema han koleksyon han kikbak ha mga pan-imprastraktura nga proyekto han gubyerno.

An mga pagpapamatuod hini, kalakip an lista han nakarawat nga kikbak nga maabot ha ₱8 kabilyon nga igindul-ong ha balay ni Marcos ha Forbes Park, ginpugngan nga ibuksas ha publiko ha ginhimo nga pagbasura han kongreso ha iginsalawad nga kaso nga impeachment kontra ha iya. Kakunsabo naman an Akbayan ngan pira nga pulitiko nga napostura nga kontra-korapsyon, pirit nga iginpapahirayo ni Marcos an kangalas ha iya han katawhan. Gin-gagamit an multo han “pagbalik han mga Duterte” agud hadlukon an katawhan nga nagduduso nga papagbatunon hi Marcos.

An iginbursa nga kikbak ni Marcos ha mga flood control project kaparte la han dako nga iskema han mga Marcos agud maghakin han karikuhan ha poder. Tikang han utro nga liningkod an mga Marcos ha Malacañang, diri mamenos ha pito na an kaso han korapsyon kontra ha ira nga iginbasura han

mga korte, kalakip an masobra ₱3 kabilyon nga kinawat nga karikuhan. Iginduso ni Marcos an pagsasabalaud han Maharlika Fund agud magamit niya an tubtub ₱75 kabilyon nga pondo han gubyerno agud igpuhunan ha negosyo han papaburan niya nga mga kumprador burgesya.

Mga magkaribal man ha pulitika ngan pandambong, an mga burukrata kapitalista magkakaupod ha ira makaklase nga interes ngan nagkakaurusa ha pananalumpigos ha katawhan. Kundi tungod ha protesta han katawhan, diri nira papagbatunon an igkasi korap ha kahadlok nga hira naman an papagbatunon ha tidaraon. Napatalsik man ha poder hadton 1986, waray mapagpabaton o papagbaydon an mga Marcos han unom nga susrunod nga gubyerno. Katin pa gihapon han mga Marcos an gatus-gatos kabilyon nga piso han ginkawat nga karikuhan nga gin-gamit ha nakalabay nga mga tuig agud hinay-hinay nga makabalik ha poder.

Ha naglabay nga mga dekada, mas naggrabe an pandambong ngan paghahakin han karikuhan han mga upisyal han gubyerno ngan han mga naghahadi nga klase. Kada rehimen lanong ha kada tagsa nira nga dagko nga anomaliya—Kamag-anak Inc, PEA-Amari, Hweteng Protection, NBN-ZTE Deal, Pork Barrel King, Pharmally Scandal ngan iba pa. Samtang natikahilarum an ginkakaludluran nga krisis han ekonomiya, mas nagin butaray hira ngan waray wantas ha pangawat ha pondo han nasud. An tinagdako nga kikbak ha mga proyekto nga flood control gintikangan ni Duterte ngan ginpagrabe ni Marcos. Bisan kun bise presidente la, gatus-gatos kamilyon kapiso liwat an ginhakin ni Sara Duterte, nga lanong ha korapsyon, sugad han amay.

An pagbubursa ni Marcos ngan iya mga kakunsabo ha bilyun-bilyon kapiso nga pondo han katawhan nagsusungo ha naglalarab nga kangalas han masa han katawhan. Samtang napatakas ha karikuhan an mga langyaw nga kapitalista ngan lokal nga naghahadi nga klase, sobra an pag-aantos han masa nga anakbalhas ngan gudti nga nagpapakabuhi atubangan han waray hunog nga paghitaas han presyo han pagkaon ngan mga papliton, himubo nga suhol ngan sweldo, kawaray trabaho ngan pakabuhi, palpak nga serbisyo, padayon nga paghibang ha kalibungan ngan resulta hini nga mga kalamidad. Samtang sunud-sunuran ha poder han imperyalismo nga US, igintututok han armado nga estado an pasista nga kamadarahug hini kontra ha katawhan.

Hahandumon han katawhan an ika-40 katuig nga Pag-aalsa nga EDSA ha butnga han natikakusog nga panawagan, labina gud han mga kabatan-unan, nga tapuson an naghahadi nga dunot nag sistema. Tinuod gud nga para makab-ot an ginhihingyap han katawhan nga tinuod nga pagbabag-o, kinahanglan tapuson an naghahadi nga bagakolonyal ngan bagapyudal nga

sistema ngan an makaklase nga paghahadi han mga burukrata kapitalista, kakunsabo an mga kumprador burgesya, dagko nga agaron maytuna, ngan langyaw nga monopolyo kapitalista.

Kinahanglan pankatinan an mga leksyon han kasaysayan agud lamragan an dalan han pagpasulong han pakigbisog para ha nasyunal nga demokrasya nga mayda sosyalista nga perspektiba. Kinahanglan bug-uson an hiluag nga pagkakaurusa han katawhan agud ipasulong an rebolusyunaryo nga pakigbisog, pinaagi han panmaihaan nga gerra han katawhan. Panawagan han Partido, labina ha mga kabatan-unan, umapi ha Bagong Hukbong Bayan! Ano man kamakuri ngan ano man kadako an sakripisyo, padayon naton nga ipasulong an armado nga pakig-away ha kabaryuhan, ngan igpundar an bag-o nga demokratiko nga gubyerno han aton kabubwason.

Mga detalye han kikbak ni Marcos, iginbuksas

Iginbuksas ni Rep. Antonio Tinio han ACT Teachers Partylist an pira nga detalye han korapsyon nga gindadabihan ni Ferdinand Marcos Jr kasumpay han maanomaliya nga mga proyekto ha flood control. Ha usa nga pamulong ha Kongreso hadton Pebrero 10, ginsering niya nga personal niya nga nakit-an an mga balyuay han mensahe giutan ni Marcos ngan Adrian Bersamin, hadto anay pinuno han Presidential Legislative Liaison Office, nga inakto nga "suruguon" ni Marcos ha mga transaksyon. Hi Bersamin apo ha umangkon ni hadto anay executive secretary ni Marcos nga hi Lucas Bersamin.

Nahitabo an balyuay han mensahe giutan han Disyembre 2024 tubtub Hulyo 2025, ha panahon nga iginmando ni Marcos an pagsingit han mga proyekto nga nabalor han ₱100 kabilyon ha badyet para ha 2025. Sentro han balyuay an pagdul-ong ni Bersamin han ₱8 kabilyon nga kikbak nga nahibaruan nga gin-gamit ni Marcos ha eleksyon 2025. Una na nga iginbuksas han hadto anay undersecretary han Department of Public Works and Highways nga hi Roberto Bernardo nga nagduhol hiya han ₱8 kabilyon kan Bersamin ngan hadto anay undersecretary ha edukasyon nga hi Trygve Olivar. Ha mga mensahe nga iginpakita kan Tinio, iginpahibaro ni Bersamin kan Marcos nga "kumpleto na" an pagdudul-ong han nasering nga balor hadton Marso 2025.

Hadton Hulyo 2025, pira kaadlaw antes an state of the nation address (SONA) ni Marcos kun diin ginsusnan niya an mga kongresista ha mga pulong nga "maawod naman kamo" kasumpay han mga proyekto nga flood control, kinarawat hi Marcos han dugang nga ₱2 kabilyon nga kikbak nga igindul-ong ni Bersamin ha ginpalit ni Marcos nga balay ha Forbes Park.

Ini nga impormasyon nagtikang kan Rep. Leandro Leviste nga syahan na nga iginbuksas nga mayda hiya katin nga mga bidyo ngan affidavit tikang ha mga Bersamin nga magpapamatuod ha mga panhitabo. Iginpasaro niya ini nga mga ebidensiya ha mga tinaglawas han Makabayan, Liberal Party ngan iba pa nga grupo.

Tungod ha pag-alang ni Leviste nga igsapubliko an nasering nga mga bidyo

ngan mensahe, waray ini mahilakip ha impeachment complaint nga iginsalawad kontra kan Marcos. Iginbasura na an nasering nga reklamo hadton Pebrero 10, diin iginbuksas ni Tinio an mga ebidensya nga natirok ni Leviste.

Protesta ngan asembliya kontra-korapsyon, dirudiretso

HA NAGLABAY NGA MGA semana, naglansar han mga asembleya ngan protesta kontra-korapsyon an mga progresibo nga grupo komo pangandam ha dako nga protesta ha Pebrero 25, ika-40 anibersaryo han pag-aalsa nga EDSA. Panawagan hini nga mga aktibidad an pagpapabaton ha ngatan nga dabi tikang ha igbaw.

Hadton Pebrero 14, ginpangunahan han Kilusang Bayan Kontra Kurakot (KBKK) an asembleya han masobra 50 nga organisasyon ha University of the Philippines-Diliman ha Quezon City. Nagpadara han mensahe han pakig-usa ha asembleya hi Bishop Gerardo Alminaza, pangulo han Caritas Philippojes ngan tagapangulo han Catholic Bishops' Conference of the Philippines Episcopal Commission on Social Action. Hito liwat nga adlaw, usa nga bulag nga katitirok an iginlansar han STOP Corruption Alliance ha Davao City.

Duha nga Black Friday Protest, hadton Pebrero 13 ngan 20, an iginlansar han mga alyado nga organisasyon han KBKK. Nagkamayda han mga paggios ha upat nga syudad han National Capital Region, Baguio City, Bulacan, Laguna, Cavite, Batangas, Cebu, Iloilo, nga ha Tacloban City.

Hadton Pebrero 20, gindid-an han mga lokal nga upisyal han Quezon City an mga progresibo nga grupo nga maglansar han rali ha EDSA ngan manawagan han pagpapalusad kan Marcos ha poder.

Mga protesta

Mindorenyo, kontra dredging. Nagprotesta an mga residente han Barangay Iriron, Calintaan, Occidental Mindoro hadton Pebrero 6 agud ireklamo an dredging nga iginlansar ha ira barangay hin waray pagtugot. Ginkundenar nira an panhihibang ha baybayon han ira barangay han kompaniya nga Ovada Philippines Inc.

Mga kablas ha QC, nagprotesta kontra hulga han demolisyon. Duruyog nga nagprotesta an mga residente han Sityo San Roque han Barangay Bagong Pag-asa, Quezon City hadton Pebrebo 10 agud tipahan an hulga han demolisyon ha tulo nga erya ha nasering nga sityo. Masobra 300 nga pamilya an mapapalayas para ha plano nga pagpapahiluag han kalsada tipakadto ha mall nga Vertis North, pananag-iya han mga Ayala.

Pagdalagan ni Sara Duterte ha pagkapresidente, ginsukna. Naglansar han protesta an mga progresibo nga grupo ha Ateneo de Manila University hadton Pebrero 19 komo pagsukna ha anunsyo ni Sara Duterte hadton Pebrero 18 nga madalagan hiya ha pagkapresidente. Gintawag han Bagong Alyansang Makabayan ngan Koalisyong Makabayan an deklarasyon komo kalurungan ngan desperado nga pag-atentar nga pumalagiw ha baratunon atubangan han mga reklamo han impeachment.

5 sundalo han 11th IB, patay ha pagdepensa han BHB

LIMA NGA SUNDALO han 11th IB an napatay hadton Pebrero 15 ha serye han aktibo nga pagdepensa han BHB-Southeast Negros ha Barangay Santo Niño, Tanjay City, Negros Oriental. Ha report han yunit, tulo nga agway an nahitabo giutan han alas-5:30 tubtub alas-7 han aga.

An yunit han BHB naghihimo han imbestigasyon ha mga problema han masa nga parag-uma ha barangay han umatake an 11th IB.

Pagmimina han Woggle Corporation, napahunong han katawhan

BUNGA HAN WARAY hunong nga pakigbisog han katawhan han Dupax del Norte, Nueva Vizcaya kontra ha panginginlabot han Woggle Corporation ha ira komunidad, napiritan an Mines and Geosciences Bureau nga iginmando hadton Pebrero an temporaryo nga suspension han permit ha eksplorasyon han kompaniya. Ginsering nga hinungdan hini an “force majeure” o panhitabo nga waray ha kontrol han nakatin han permit. Kalakip hini nga mga panhitabo an pagtitindog han barikada, mahugot nga pagtipa ngan naeksister nga tensyon giutan han mga residente ngan kompaniya.

Ha luyo han mando, iginpapadayon pa gihap han kompaniya an eksplorasyon. Hadton Pebrero 17, ha bulig han PNP, igin-gawas han kompaniya an mga makina hini ngan igindul-ong ha DENR an mga mineral sample nga nakuha tikang ha baryo.

Hadton Pebrero 12, nagprotesta an gatus-gatos nga residente, grupo nga pankalibungan, tawo ha singbahan ngan mga nasuporta ha pakigbisog han mga taga-Dupax. Iginhimo an paggios ha kapitolyo han Nueva Vizcaya agud ipanawagan an dagmit nga kanselasyon ha permit ha eksplorasyon han kompaniya.

Iginlansar an paggios kadungan han pagbista han pito nga tagdepensa han kalibungan nga gin-aresto kahuman han madarahug nga pagbungkag ha barikada hadton Enero 23. Ha pagbista, komo makatawo nga konsiderasyon, ginbawi han RTC branch 30 an mando hini nga ginpapaliwanag an pito nga residente han Dupax del Norte kay ano diri hira angay salawdan han kaso nga direct contempt (pagtalapas ha mando han korte).

Hadton Pebrero 16 igintukod ha UP Diliman an Defend Nueva Viscaya Movement. Tinambong dinhi an mga lider ha komunidad han Dupax del Norte, grupo nga pankalibungan, mga minoriya, tawo ha singbahan, akademiko nga institusyon, ngan mga indibidwal para depensahan an

kalibungan, natural nga karikuhan ngan katungod han katawhan ha Nueva Vizcaya.

Dinastiya nga Romualdez, nagpapaluyo ha pagmimina han blacksand ha Leyte

Nagpahayag han pagtipa an mga residente han MacArthur, Leyte kontra ha pagmimina han blacksand han Mac-Arthur Ironsand Project Corporation (MIPC) ha ira bungto hini nga Pebrero. Nagpapaluyo ha operasyon an dinastiya nga Romualdez nga mayda kontrol liwat ha iba pa nga mapanhibang nga pagmimina ha Eastern Visayas.

An MIPC kontraktor han Strong Built Mining Development Corporation (SBMDC). Hadton 2007, gintagan han Mines and Geosciences Bureau-Region 8 an SBMDC han 25-katuig nga Mineral Production Sharing Agreement (MPSA) lupgop an 7,411 ektarya nga tuna ha mga bungto han Dulag, Mayorga, MacArthur, Javier ngan Abuyog. An SBMDC ginpalit hadton 2024 han Bright Kindle Resources & Investments Inc, kompaniya nga pananag-iya ni Martin Romualdez, patod ni Ferdinand Marcos Jr, hadto anay Speaker ngan kongresista han syahan nga distrito han Leyte.

Natipa an mga residente ha operasyon tungod kay hihibangon han pagmimina an mga tuna nga umhanan ngan mga sistema nga patubig nga importante ha produksyon han pagkaon. Mayda na liwat mga report nga gindidid-an an pira nga parag-uma nga makatukad ha kalugaringon nira nga tuna. Hadton 2022, naduso na han pagkakaurusa han mga residente an temporaryo nga pagpapaundang ha operasyon han MIPC-SBMDC.

Antes pa sumulod an MIPC-SBMDC ha MacArthur, nagmina na han blacksand an Nicua Mining Corporation ha bungto. Ginhilo han pagmimina an Lake Bito tungod kay natirok ha danaw an lana ngan iba pa nga kemikal tikang ha minahan. Pira kabeses liwat nga namatay an torutonelada nga isda ngan iba pa nga karikuhan ha danaw. Hadton 2012, nagbarikada an mga taga-Barangay Villa Imelda ngan Barangay Liwayway kontra ha operasyon.

Protesta kontra ha Rice Liberalization Law ngan paghitaas han presyo han lana

NAGPROTESTA AN MGA grupo han parag-uma ngan trabahador ha uma ha atubangan han Department of Agriculture ha Quezon City komo pagtigaman han ika-7 katuig nga anibersaryo han balaud para ha liberalisasyon han importasyon han bugas hadton Pebrero 13.

Tikang 2019 tubtub 2026, dinako an importasyon han bugas tikang 2.57 kamilyon tonelada ngadto ha masobra lima kamilyon tonelada. Nagresulta ini ha pagbagsak han presyo han humay, tikang ha abereyds nga ₱20 kada kilo hadton 2018 ngadto ha ₱14-₱16 kada kilo ha masunod nga mga tuig. Nagdurot ini han pagkalugi han mga parag-uma, pag-iban o paghunong ha pagtatanum ngan dugang nga pagkalubong ha utang tungod ha gastos ha produksyon ngan kawaray hin sadang nga suporta tikang ha estado.

Hadton Pebrero 10, nagprotesta ha Quezon City an mga membro han Anakpawis Partylist komo pagkundenar ha waray hunong nga paghitaas ha presyo han lana ngan pakigkunsabuhay han rehimen US-Marcos ha kartel han lana.

Hadton Pebrero 17 hinitaas an presyo han gasolina han ₱1.20/litro ngan ₱0.60/litro ha diesel ngan kerosin. Ha pagtikang han tuig, neto nga hinitaas na an presyo han gasolina han ₱4.20/litro, diesel han ₱7/litro ngan an kerosin han ₱5/litro.

Samtang, nagreport an Petron nga dinako an kita hini han 37% o ₱9.7 kabilyon hadton Nobyembre 2025. Samtang nakita han bilyun-bilyon an mga kompaniya han lana, luun-luon naman an pagpapakuri ha masa nga anakbalhas.

Mga agresibo nga maniobra nga nabal, dirudiretso nga iginlalansar han US ha kadagatan han Pilipinas

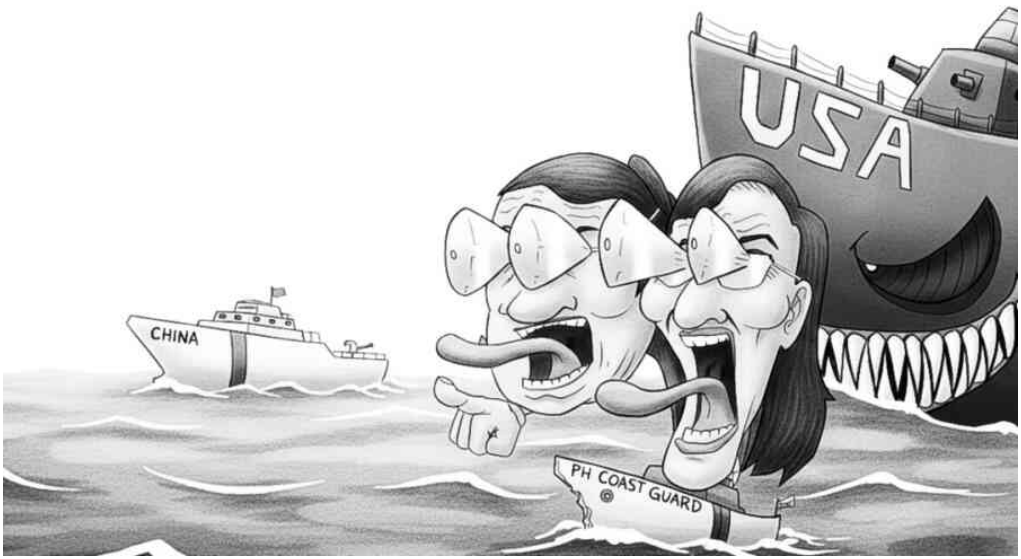

Ha butnga han pagsukna ha China han mga upisyal han Philippine Coast Guard, Armed Forces of the Philippines (AFP), ngan mga maka-US nga senador, ha pakita-ha-tawo nga pag-undong han soberaniya han Pilipinas, waray hunong an agresibo ngan interbensyunista nga mga maniobra nga militar ngan nabal han US ha West Philippine Sea (WPS). Dugang nga ginpapadako hini nga mga maniobra an posibilidad han paglarab han armado nga agway giutan han US ngan han China, ngan pagdanas ha Pilipinas ha inter-imperyalista nga gerra.

Ha pagtikang pala han tuig, igin-anunsyo na han AFP an paglalansar han US

han dirudilain nga aktibidad ha WPS tikang Enero 15 tubtub Marso 31. Hadton Pebrero 2-6, naghimo an US han Bilateral Bomber Air Patrol lupgop an Scarborough Shoal (Bajo de Masinloc) tubtub ha Luzon Strait. Hadton Pebrero 13, dinuong an bokis-de-gerra han Australia ha Subic Bay ha Zambales kahuman “maglayag” ngan nanginlabot ha away ha Kalayaan Island Group hadton Pebreo 9-10. Kaupod an US ngan Japan, nagpartisipar ini ha peligroso nga mga maniobra ha WPS ha ilarum han ika-14 nga Multilateral Maritime Cooperative Activity.

Samtang, buylado na an pangangandam para ha panibag-o na liwat nga mapanhibang nga war games nga Salaknib ngan Balikatan (Sabak) nga nakatalaan tikang Abril tubtob Hunyo. Tikang Enero, nagin sik-on an paggawas-sulod ha Pilipinas han higtaas nga upisyal militar han US, Japan ngan Australia para ha pangandam hini nga mga aktibidad.

500+ panmilitar nga aktibidad

An nasering nga mga war games kaparte han sobra 500 nga interbensyunista nga aktibidad nga nakatalaan nga iglansar han US ha Pilipinas yana nga tuig. Diri lakip hini nga ihap an mga unilateral (diri upod an AFP) nga war games nga iglalansar han US ha teritoryo han nasud. Diri liwat upod dinhi an mga war games nga iginpapatawag han Australia ngan Japan.

Agud tagan-rason an mas agsub ngan dagko nga war games yana nga tuig, ginsesering han US nga kritikal kuno an tuig 2026 tungod kay mayda larang an China nga gumamit hin armas agud utro nga igpailarum ha administrasyon hini an Taiwan tikang 2027. Ha luyo ini han pirmihan nga ginsesering han China nga anuman nga “reunipikasyon” ha Taiwan hihimuon ha mamurayaw nga pamaagi.

Gin-aprubahan an listahan han war games hadton Agosto 2025 pa ha tinuig nga miting han Mutual Defense Board-Security Engagement Board. Utro ini nga ginpadig-on hadin nga Pebrero 16 ha ika-12 nga Philippines-US Bilateral Strategic Dialogue kun diin igin-anunsyo han US nga magtatambak ini han dugang nga mga drones ngan misayl kontra ha China ha nasud. Ha yana, an mga maniobra han US ha WPS diri “reaksyon” ha presensya han China, kundi kalkulado nga mga aksyon agud palarabon an rehiyon.

Panguwat nga “transparency”

Samtang ginsesering nga “transparency” o pagdadayag han sitwasyon han WPS an ginhihimo nga pagbubuksas ha “panginginlabot” han China ha WPS, tuyo naman nga gintatahuban han AFP ngan mga alipures han US an tagdamo nga presensya ngan panginginlabot han mga tropa nga Amerikano ha mga karukayaknon ha Pilipinas, ngan pag-angkon hini ha mga estratehiko

nga lokasyon ha nasud.

Hini la nga Pebrero, iginsapubliko han US an pagbubug-os hadton Hulyo 2025 han Army Rotational Force-Philippines. Kadungan an operasyon hini ha Littoral Rotational Force-Luzon, usa nga yunit han US Marine Corps nga nakabase prinsipal ha durho nga norte nga parte han Luzon. Hadton Oktubre 2025, iginpailarum ini nga mga yunit ha Task Force Philippines, usa nga kumand han US nga ginbug-os kahuman riwahan han damo nga nasud ha Southeast Asia an duso han US nga magbug-os han pormal nga kasarabutan paniktik kontra ha China. Sarusaliwan an mga tropa nga Amerikano hini nga pormasyon nga permanente na nga nakabase ha nasud.

Dugang ha mga bokis-de-gerra, napirme ha South China Sea ngan ha mga dagat han Pilipinas (WPS ngan inter-isla) an mga barko han US nga pansarbey han kadagatan ngan pansarbeylans ha mga barko nga Chinese. Ini nga mga barko gintatawuhan han mga “sibilyan nga marino” nga nakapailarum ha US Military Sealift Command.

Lahus-lahusan an presensya hini ha iginsapubliko nga siyam nga “ginkasarabutan nga lokasyon” ilarum han EDCA. Gintatagan ini nga mga tropa nga Amerikano han ekstra-teritoryal nga mga katungod ngan proteksyon. Talwas hira ha mga lokal nga balaud ngan diri hira dali-dali nga mapapagbaton ha anuman nga krimen nga posible nira mahimo.

Kampanya nga pagpaparehistro han indibidwal nga prangkisa han dyip, ginpapabuylo ha bug-os nga nasud

Ha haros usa kadekada nga buwa nga programa nga modernisasyon ha transportasyon, dugang nga naggrabe an kamutangan han mga drayber ngan komyuter ha nasud. Ha ilarum han Public Transport Modernization Program (PTMPP), hadto anay Public Utility Vehicle Modernization Program o “jeepney phaseout,” masobra 180,000 nga dyip an gintanggal ha kalsada ngan sumobra-kumulang 500,000 nga drayber ngan opereytor an nawarayan han panginabuhi. Milyun-milyon nga komyuter an naperwisyo ngan nag-antos ha mas higtaas nga pamasahe ngan kakulangan han masasakyan.

Atubangan hini, susrunod nga naghimo an grupo nga Piston han mass filing o dudrungan nga pagsubmiter han mga dokumento ha LTFRB agud igbalik an indibidwal nga prangkisa han mga tradisyunal nga dyip. Gin-gamit nira an paghahatag han ahensya han individual provisional authority (IPA) o temporaryo nga prangkisa nga syahan nga igin-abre hadton 2021 agud agapan an kakulangan han mga pampubliko nga sarakyan ha damo nga ruta. Bisan kun probisyunal, iginkukunsidera ini han Piston nga dako nga pitad ngadto ha pagbalik han 5 katuig nga indibidwal nga prangkisa. Kadungan hini, nanawagan an Piston para ha “mass withdrawal” o paggawas han mga drayber ngan opereytor tikang ha mga konsolidado nga prangkisa.

Nanindugan an grupo nga an konsolidasyon han prangkisa “monopolyo, panlupot ngan panhihibang” ha pakabuhi han mga indibidwal nga drayber ngan opereytor. Pamatuod dinhi an tinagdamo nga pagserra han mga kooperatiba tungod ha kalubong ha utang ngan temprano nga pagkaruba han mga “moderno nga sarakyan.”

Ha Albay, iginpasaro han Condor-Piston an sistema han korapsyon kun diin nakita han ₱100,000-₱200,000 nga komisyon an mga tagapangulo han mga buwa nga kooperatiba ha kada ginpalit nga “moderno” nga sarakyan. An tagapangulo an nangutang ha bangko, kundi an mga membro han “kooperatiba” an nagbabayad dinhi. Gintutugutan han rehimen Marcos ngan mga ahensya hini an sugad nga kaayusan.

Ha Baguio City, lubong ha utang an mga drayber nga ginpirit pumalit han mga imported nga sarakyan ha balor nga ₱3.3 kamilyon kada usa, ngan ginpapahulugan han ₱33,000 kada bulan. Sigon ha Piston-Metro Baguio, sirot kamatayon ini ha pakabuhi han gudti nga opereytor, ngan pagpabor ha langyaw nga mga suplayer ngan dagko nga korporasyon. Tungod ha higtaas nga kabaraydan, posible nga humitaas an pamasahe han tubtub ₱50 kada biyahe.

Nasyunal nga pakigbisog

Ha National Capital Region, Cordillera, Panay ngan Bicol, damo na nga drayber ngan opereytor an naghimo ngan andam maghimo han mass filing agud kumuha han probisyunal nga indibidwal nga otoridad ngan rehistro.

Ha Metro Baguio, duruyog nga nanindugan an mga drayber ngan opereytor agud ibuksas an korapsyon ha mga kooperatiba, korporasyon ngan asosasyon. Iginbuksas nira an mga korapsyon hini sugad han kawaray han tinuod nga eleksyon han mga lider, sobra-sobra nga butaw ha pagpapaapi ngan iba pa nga kabaraydan, sobra nga kontrol han aada ha pamunuan, ngan kawaray han dibidendo o tama nga bahinay han kita. Aada liwat an kawaray

han transparency ngan an maanomaliya nga pagkatin han kwarta nga nagresulta ha pagkakautang ngan paghimakuri han mga drayber ngan opereytor.

Ha Iloilo ngan Guimaras, dudrungan nga nagsubmiter han mga dokumento para ha temporaryo nga prangkisa an mga drayber hadton Pebrero 12. Panawagan gihap nira an pagpapabasura ha diri demokratiko, makanegosyo, ngan mapandestroso nga Local Public Transport Route Plan han Iloilo City ngan Provincial Public Transport Route Plan han Iloilo Province. Antes hini, nagtirok an masobra 30 nga asosasyon, ngaduha konsolidado ngan diri konsolidado, ha ilarum han No To PUV Phaseout Coalition Iloilo ngan Guimaras hadton Enero 31. Usa nga protesta liwat an iginlansar han mga konsyumer ngan pasahero ha Iloilo City hadton Pebrero 16 tungod ha kakulangan han masasakyan.

Ha Albay ngan Sorsogon, nagtirok an mga membro han Condor-Pistor Bicol hadton Pebrero 8 agud italaan an mass filing han mga drayber ngan opereytor tikang ha magkalain-lain nga distrito han Albay. Tinambong liwat an mga drayber tikang ha Sorsogon nga nagpasaro han dugang nira nga problema kasumpay han maanomaliya nga Local Public Transport Route Plan. Sering nira, waray ig-abre ha konsultasyon an bag-o nga ruta ngan putos han korapsyon an proseso.

Paliwanag han Piston, an pagduso nira han pakigbisog para ha probisyunal nga otoridad ngan rehistro nakasubay ha pakigbisog para igbalik an katungod ha indibidwal nga prangkisa. An pagpaparehistro han mga indibidwal nga drayber ngan opereytor pag-insister nira ha estado ha ira katungod ha pakabuhi ngan disente nga panginabuhi.

Kasarabutan para ha kritikal nga mineral

Panibag-o nga lebel han pandambong han imperyalismo nga US ha Pilipinas

Hadton Pebrero 4, nagpirma ha kasarabutan an gubyerno han Pilipinas ngan US para ha “pagpapauswag han kooperasyon” ha pagmimina han mga kritikal nga mineral ngan rare earth ha nasud. Ginbug-os an kasarabutan samtang aada ha miting nga 2026 Critical Mineral Ministerial nga ginhimo ha Washington. Labot ha Pilipinas, nagbug-os han pareho nga bilateral nga kasarabutan an US ha 10 pa nga nasud. Tuyo kunuhay han kasarabutan nga mahimo an “pagproseso” ha nasud han nasering nga mga gin-eeksport nga mineral, partikular an nickel, cobalt ngan graphite, subay ha tikadagmit nga tyempo han produksyon han mga epektos nga nanginginahanglan hini.

An kritikal nga mineral ngan mga rare earth element importante nga sangkap para ha paghimo han mga de-kuryente nga sarakyan, renewable energy,

elektroniks, ngan abante nga teknolohiya. Ha yana, an nasud China an mayda kontrol ha 70% han rare earth mineral ha kalibutan, ngan nagpoproseso han 90% han suplay han kritikal nga mineral ha kalibutan.

An ginbug-os nga mga bilateral nga kasarabutan kaparte han Critical Mineral Security Program han gubyerno han US nga nagtutumuyo nga pauswagon an kapasidad han US ha produksyon ngan pagproseso han mga kritikal nga mineral samtang nagbubug-os han bag-o nga heyopulitikal nga alyansa ha mga nasud nga nag-aangkon han riko ha rekurso. Estratehiko nga katuyuanan han imperyalismo nga US an maipabilin an dominasyon ha posisyon hini ha kalibutan kontra ha China. Markado nga mas agresibo yana an US agud seguruhon an kontrol ngan akses ha mga importante kaupay nga rekurso ha bug-os nga kalibutan. Iginkokonsidera han US an kritikal nga mineral komo karukayaknon han nasyunal nga seguridad ngan gintatagad ini nga kapareho ha lana hadton naglabay nga siglo.

An kasarabutan kaparte liwat han programa han rehimen Marcos nga nagtutumuyo nga dagmiton an pagdamo han tinagdako nga pagmimina ha nasud pinaagi han pag-aghat han dayuhan nga mamuruhunan ngan pagpakete ha pagmimina komo “transisyon ngadto ha malimpyo nga enerhiya.” Ginpadagmit ngan ginhimo nga simple an pagproseso ha mga aplikasyon ha pagmimina, nga nasubay liwat ha adyenda han US.

Luzon Economic Corridor

Syahan nga sinulod ha kasarabutan an gubyerno han Pilipinas para ha pagmimina ha kritikal nga mineral hadton Abril 2024 ilarum han Luzon Economic Corridor (LEC), programa ha ekonomiya giutan han US, Japan ngan Pilipinas. Tuyo han LEC nga padagmiton an koordinasyon ha pamumuhunan ha dagko nga proyekto sugad han riles, modernisasyon han mga pantalan, “malimpyo nga enerhiya,” ngan agos han suplay para ha semikonduktor ngan agrikultura. Iginkokonsidera ini nga pantugbang han imperyalismo nga US ha Belt and Road Initiative ngan Maritime Silk Road han China.

Nahatag lugway liwat an LEC para ha mga kompaniya nga Amerikano nga libre nga makapagmina, magproseso ngan mag-eksport han kritikal nga mineral. Ginpoprotehiran liwat hini an agos han suplay han US tikang ha panginginlabot han China ngan iba pa nga nasud pinaagi han pagpapahiluag han surok hini han suplay, ngan mga aagian hini nga ruta.

Labot ha pan-ekonomiya nga aspeto han LEC, magseserbe liwat ini nga kadugtong han EDCA. Kaparte an LEC ha plano han US nga himuon nga sentro an Luzon para ha panmilitar nga operasyon hini, nga talapas ha

soberaniya han nasud.

Epekto ha katawhan

An bag-o nga ginpirmahan nga kasarabutan senyales han panibag-o nga hampak han imperyalista nga pandambong ha natural nga karikuhan han nasud kabalyo han nasyunal nga industriyalisasyon, kalibungan, ngan mga katungod han mga lokal nga komunidad.

An Pilipinas an ikaduha ha pinakadako nga prodyuser han nickel, an prinsipal nga kritikal nga mineral ngan igin-eeksport han nasud. Mayda reserba nga deposito an nasud nga 4.8 kamilyon metriko tonelada ngan nabalor han $170 kabilyon. Prinsipal nga nakukuha ini ha Zambales, Surigao del Norte ngan Sur, Dinagat ngan Palawan.

Kasagaran nga pamaagi han pagmimina han nickel open pit, usa ha pinakamapanhibang nga porma han pagmimina. An sugad hini nga proseso han pagmimina nagdudurot han katimpag han tuna, ngan pagkahilo han hangin, tuna, salog, kadagatan, ngan surok han irimnon nga tubig.

Kun mahipapatuman an kasarabutan, piho nga magdadamo an operasyon han mapanhibang nga pagmimina ha nasud. Magreresulta ini ha dugang nga pagkahibang han kalibungan, pagsarang han makahirilo nga basura, pagkumbert han tuna nga pan-agrikultura ngan pagpapalayas, paggrabe han militarisasyon, ngan pagdamo han kaso han pagpatay ha mga parag-uma ngan minoriya, ngan pagdamo han pagtalapas ha tawhanon nga katungod, para la ha interes ha ekonomiya, militar ngan heyopulitika han imperyaslismo nga US.

Mag-asawa nga traydor ha Camarines Norte, ginkundenar han BHB

MAHUGOT NGA GINKUNDENAR han Bagong Hukbong Bayan (BHB)-Camarines Norte an pagsurender, pagin impormer ngan pagtraydor ha masa nira Marlon Asis (alyas Pots) ngan Julie Grace Lola (alyas Haraly). An duha gin-atubang han 42nd IB ha publiko komo mga “surenderi” hadton Pebrero 4 ha hedkwarters han batalyon ha Labo, Camarines Norte.

Ha pahayag han 42nd IB, ginsering hini nga nagsurender an mag-asawa han .30 kalibre ngan 60 kalibre nga masinggan, mga bala, eksplosibo, ngan iba pa nga higamit pan-gerra. “Nagtraydor hira ha masa nga parag-uma ngan klase nga anakbalhas ha prubinsya kabalyo han makaiya nira nga interes,” pahayag han BHB-Camarines Norte. Labot ha pagsurender han armas, nangalap ngan nagpasa pa an mag-agsawa han impormasyon nga nagresulta han susrunod nga agway nga iginkahibang han BHB ngan mga sibilyan. Nagdara liwat an duha han pondo han Partido Komunista ng Pilipinas.

Nagpahimatngon an BHB-Camarines Norte ha katawhan han prubinsya ngan rehiyon nga magbantay kontra ha pagsabrag han maitom nga propaganda ngan buwa han mag-asawa. Igindeklara an duha nga “persona non grata” ha mga prente gerilya nga lupgop han rebolusyunaryo nga kagiusan ha Camarines Norte.

Kampanya kontra traydor. Iginlansar han rebolusyunaryo nga kagiusan ha Southern Tagalog an usa nga kampanya han pagbuksas ngan pagsukna ha mga kontra-rebolusyunaryo nga traydor hini nga Pebrero. Nagpagawas an BHB ngan National Democratic Front ha rehiyon han mga poster ngan ritrato han mga traydor nga pinakalanong ha pagpapagamit ha Armed Forces of the Philippines ngan rehimen US-Marcos. Sering nira, kinahanglan kundenaron an mga nagseserbe komo instrumento ha Red-tagging ngan panhadlok ha katawhan. Nanawagan hira nga hiluagan nga ipasamwak ha bug-os nga rehiyon an mga poster.

Mga pagtalapas ha tawhanon nga katungod, nahirekord ha magkalain-lain nga parte han nasud

Nahirekord ha magkalain-lain nga parte han nasud an mga kaso han pagsikmit, Red-tagging, pan-gigipit, ngan pagsalawad han hinimu-himo nga kaso kontra ha mga parag-uma, trabahador ngan tag-undong han tawhanon nga katungod.

Pagsikmit. Ginsikmit han mga elemento han 47th IB hi Lolly Alperto, 60-anyos, parag-uma, samtang namimitas han kape hirani ha iya balay ha Sityo Agpapataw, Barangay Binobohan, Guihulngan, Negros Oriental hadton Enero 31. Nahireport nga ginpauranan han bala han mga sundalo hi Alperto ngan gintatantiya nga nasamaran antes hiya sikmiton. Hasta yana waray pa gihap hiya mahiaagian han iya pamilya.

Pagdakop ngan pagsalawad han kaso. Gindakop han mga gwardya ngan han PNP-Cabuyao an 21 nga parag-uma nga naglansar han kampuhan ha Sityo Veinte-Veinte Cuatro, Barangay Casile, Cabuyao, Laguna hadton Pebrero 7. Gintitipahan han mga parag-uma an panlulupot ha ira tuna han Laguna Estates Development Corporation, pananag-iya han pamilya Yulo. Ginkasuhan hira han “trespassing” kundi dagmit liwat nga iginbasura han piskalya. Gin-aangkon han kompaniya an 24 kaektarya nga tuna ha barangay.

Ha Bulacan, gin-aresto han mga elemento han PNP-San Jose Del Monte (SJDM) hi Engineer Even Calajate hadton Pebrero 11, usa ha mga testigo kontra ha kompaniya nga Primewater. Gin-aakusaran hiya han perjury (pagbinuwa ha usa nga ginsumpaan nga pahayag) han lima nga tagasuporta ni Rida Robes, meyor han SJDM. An kaso kasumpay han iya nagin testimonya ha Senado hadton Nobyembre 2025 han maglansar ini hin pampubliko nga imbestigasyon hiunong ha palpak nga serbisyo han Primewater.

Pan-gigipit. Duha nga lalaki nga nakasibilyan an nagpakilala nga mga

sundalo an kinadto ha balay ni Eduardo Capuyan, retirado nga organisador han mga trabahador ha Southern Mindanao Region hadton Pebrero 10. Gin-interoga hiya kasumpay han pira nga mga indibidwal nga ginbibiling han militar.

Ha Caloocan City, pwersahay nga ginsulod ngan ginkawatan an upisina han Gabriela-Caloocan hadton Pebrero 17. Gindara hini an projector, mga polyeto nga gagamiton ha anibersaryo han EDSA ha Pebrero 25, ngan iba pa. Ginransak han mga kriminal an upisina. Syahan nga ginsulod ngan ginpailarum ha sarbeylans an upisina han grupo han mga nagpakilala nga pulis hadton Oktubre 28, 2025.

Red-tagging. Ha Albay, tikang Pebrero 8 nakit-an an pagsarang han mga poster han NTF-ELCAC diin gin-Red-tag an mga progresibo nga lider ngan grupo nga Bicolano ha palibot ngan sakob han mga unibersidad ngan eskoylahan. Kaupod ha biktima hi Julius Espadero, bise presidente han ACT Bicol Union.

2 kadekada nga pagpapakuri han 12% VAT ha masa nga Pilipino

Duha kadekada na nga ginpapas-an han masa nga Pilipino an 12% value-added tax (VAT) tikang han tikangan ini nga ig-imponer han reaksyunaryo nga gubyerno hadton Pebrero 2006. Tikang 10%, igin-isa ha 12% an VAT ngan ginpahiluag ha haros 90% han mga produkto ngan serbisyo. Ini an pinakahitaas nga tantos han VAT ha bug-os nga Southeast Asia.

An VAT gin-iiban han gubyerno kada napalit an ordinaryo nga Pilipino han produkto nga pagkaon (naproseso nga karne, delata nga isda, mantika, gatas, kape, asukar, nudels, ngan iba pa), mga panapton ngan sapatos, medisina, higamit ha balay, ngan higamit pan-konstruksyon ngan ha mga serbisyo sugad han kuryente, tubig, ngan telekomunikasyon ha nasud. Ginkokolekta ini han Bureau of Internal Revenue (BIR). Nag-iimponer liwat han VAT ha mga produkto nga gin-iimport nga ginkokolekta naman han Bureau of Customs (BOC).

Kasaysayan han VAT

Syahan nga iginduso han International Monetary Fund (IMF) hadton 1984 an pagpapatuman han mga reporma ha pagbubuhis ha Pilipinas. Pagkalabay han upat katuig, igin-imponer han rehimen US-Aquino I an 10% nga VAT pinaagi han Executive Order No. 273. Ginlupgop han pagbubuhis an damo nga produkto ha nasud labot ha mga produkto nga pan-eksport.

Ginpahiluag ha syahan nga higayon an lupgop han VAT hadton Mayo 1994 han igpasar han kongreso han rehimen US-Ramos an Republic Act (RA) No. 7716 o Expanded VAT (EVAT). An EVAT usa ha mga kundisyon nga iginlatag han IMF agud pautangon an gubyerno han $650 kamilyon hadton Hunyo 1994. Ginlupgop hini an dugang nga mga produkto ngan serbisyo para imponeran han VAT kalakip an mga pestisidyo ngan serbisyo ha telekomunikasyon ngan pagbiyahe ha edro ngan barko. Tungod ha pagkwestyon ha ligalidad han balaud, nadelatar han duha katuig an pagpapatuman hini.

Hadton Pebrero 2006, upisyal nga igin-isa han rehimen US-Arroyo an 10% VAT ngadto ha 12% VAT subay ha pagsasabalaud han kongreso han RA 9337 o Reformed VAT hadton Mayo 2005. Ha sinunod nga mga amyenda ha VAT, nagpabilin ini ha hitaas kaupay nga 12% ngan ginpahiluag ini ha ilarum han Tax Reform Acceleration and Inclusion (TRAIN) Law (2018) ngan Digital VAT (2024).

VAT, diin nahihingadto?

Ha datos han BIR, an VAT an ikaduha ha pinakadako nga nakokolekta nga buhis han ahensya (25% han kabug-usan nga nakokolekta nga buhis) kada tuig. Hadton 1988, han igpatuman an 10% VAT nakolekta han BIR an ₱7.15 kabilyon. Han ginpahiluag ini hadton 1997, dinako an nakolekta nga VAT ngadto ha ₱40.93 kabilyon tikang ₱29.57 kabilyon hadton 1995. Han igin-isa ngadto 12% hadton 2006, nakakolekta an gubyerno han ₱140.93 kabilyon tikang ha ₱87.86 kabilyon hadton 2005.

Tikang Enero tubtub Agosto hadton 2025, kinita an gubyerno tikang ha VAT han ₱487 kabilyon samtang nahirekord han BIR an usa ha pinakahitaas nga nakolekta nga VAT hadton 2024 nga inabot hin ₱643.85 kabilyon. Tikang 1988, gintatantiya nga maabot ha ₱7.29 katrilyon an kabug-usan nga nakolekta han BIR ha VAT. Diri pa kalakip dinhi an nakolekta han BOC ha VAT ha mga imported nga produkto.

An VAT, sugad han iba pa nga nakokolekta nga buhis, nagpopondo ha operasyon han reaksyunaryo nga gubyerno. Dinhi nagtitikang an pambayad ha dugang pa nga nalobo nga langyaw nga utang, sayop nga prayoridad ha

militar ngan depensa ngan mga proyekto nga imprastraktura ngan para ha kikbak ngan kurakot han mga burukrata kapitalista.

Direkta ha bursa

Ha diri pala maiha nga kabuksas han sistematiko nga korapsyon han rehimen Marcos, nagigin doble nga pas-anon an pagbabayad han VAT. Abat ni Anna, 43-anyos an edad nga iroy han tulo ha Pasig City, ini nga kakurian. Ha iya ginbabaydan nga bill ha kuryente (₱4,994,47), tubig (₱1,095.8) ngan internet (₱2,400) hadton Enero, gintatantiya nga ₱1,000 an nakukuha han estado ha porma han VAT. Madugang pa dinhi an gastos nira ha pagkaon, ha LPG, ha eskoylahan, ngan ha renta, nga ngatanan mayda nakatungbaw liwat nga VAT.

“Ngatanan han ira nakukuha direkta nga iginbubursa la ngan gin-gagamit ha makaiya nga interes sanglit an mga Pilipino padayon pa gihap nga nagkukuri bisan pa magtrabaho hira han magtrabaho,” sigon kan Anna. Kausa hiya han hiluag nga panawagan han pagpapabaton ha ngatanan nga dabi ngan naglalaum nga mahibabalik ha katawhan an ira kwarta.

Hadton Pebrero 13 ngan 20, naglansar han protesta an grupo nga kababayin-an nga Gabriela ha Commonwealth Market ha Quezon City agud ipanawagan: “VAT tanggalon, kurakot papagbatunon!” Pagtitikang ini han ira kampanya para igpabasura an VAT nga nagigin sentro nga kampanya han grupo tubtub ha pankalibutan nga dlaw han kababayin-an nga trabahador. Kasumpay hini, iginduduso ha kongreso han Makabayan Bloc an Presyo Ibaba Bill nga magtatanggal ha 12% VAT.

Ha Dagmit nga Pulong

abereyds nga minimum nga suhol ha bug-os nga nasud, nga 40% la han 1,253 nga nakakabuhi nga suhol hadton Enero. Kulang gud ini bisan an nakatalaan nga pinakahitaas ha National Capital Region (₱695/adlaw). Mas grabe pa ha iba nga rehiyon, nga aada la ha ₱435 tubtub ₱550.

8 NGA CO-PERPETRATOR

ni **Rodrigo Duterte** ha kaso nga mga krimen kontra ha bug-os nga katawhan ha iya **buwa nga gerra kontra-druga** an gin-ngaranan han ICC. Tanan nakaupod ni Duterte tikang han magin meyor hiya han Davao City labot kan Vitaliano Aguirre II.

Ronald "Bato" Dela Rosa

Senador ngan hadto anay hepe han PNP

Christopher "Bong" Go

Senador ngan hadto anay Presidential Aide

Oscar Albayalde

Hadto anay hepe han PNP

Camilo Cascolan

Hadto anay chief of staff han PNP

Vicente Danao

Hadto anay Manila Police District Director

Dante Gierran

Hadto anay NBI Director

Isidro Lapeña

Hadto anay hepe han PDEA

Vitaliano Aguirre II

Hadto anay sekretaryo han DOJ

3 katuig

na tikang han sikmiton ngan pwersahay nga igwara hi **Ariel Badiang**, konsultant pankamurayawan han NDF para ha Southern Mindanao Region. Ginsikmit hiya han mga pwersa han Armed Forces of the Philippines-Eastern Mindanao Command ha Manolo Fortich, Bukidnon hadton Pebrero 6, 2023.

an iginhitaas han badyet para ha imprastruktura ha edukasyon ha 2026 badyet kahuman igbalhin han rehimen Marcos an "allocables" para ha paghimo han mga klasrum tikang ha DPWH ngadto ha DepEd. **Sugadpaman, makakapatindog la an pondo hin 24,527 nga klasrum, hirayo ha 165,443 nga kabug-usan nga kinahanglan.**

300 KAMILYON

nga trabahador, parag-uma, estudyante, propesyunal ngan gudti nga negosyante an nagpartisipar ha **nasyunal nga welga ha India** hadton Pebrero 12 para ha ira mga katungod ngan para kundenaron an mga palisiya han ultra-tuo nga gubyerno ha ira nasud.

7 TANKER O BARKO NGA NAGDADARA HAN LANA

tikang ha Venezuela an iligal nga ginpahunong ngan gin-agaw han US ha mga internasyunal nga kadagatan tikang Disyembre 2025. Duha hini tipakadto ha Cuba.

45,472
metriko tonelada

an abereyds nga iginbagsak han tinuig nga lokal nga produksyon han isda. Tikang 2.6 kamilyon MT hadton 2010, binagsak an urhi ngadto ha 1.9 kamilyon MT na la hadton 2023.

Durot ini han palpak nga baton han estado ha mga kalamidad, pagdirudiretso han mga proyekto nga mapanhibang ha mga pangisdaan ngan ekosistema nga marino, ngan pagtugot han komersyal nga operasyon ha *municipal waters*.

Ginkuhaan: *Oceana Philippines*